

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

8 maart 2006

ONTWERP VAN DECREET

**houdende wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van
het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door mevrouw Vera Jans**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Luc Martens.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack,
de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera Jans, de heren Luc
Martens, Steven Vanackere;

de dames Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Vera Van
der Borgh;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, mevrouw Elke Roex.

Plaatsvervangers:

de heer Erik Arckens, de dames An Michiels, Monique Moens,
de heer Jurgen Verstrepen, mevrouw Linda Vissers;

de dames Cathy Berx, Kathleen Helsen, Trees Merckx-Van
Goey, Sabine Poleyn;

mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marc Cordeel, mevrouw
Hilde Eeckhout;

de dames Else De Wachter, Michèle Hostekint, Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

mevrouw Mieke Vogels;

mevrouw Helga Stevens.

Zie:

640 (2005-2006)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendement

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	4
II. Algemene bespreking.....	4
III. Artikelsgewijze bespreking en stemming.....	6
IV. Stemming over het geheel.....	7
Tekst aangenomen door de commissie.....	8

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin behandelde het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg op 7 maart 2006 (*Parl. St. Vl. Parl. 2005-06, nr. 640/1*).

I. Toelichting door mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Minister *Inge Vervotte* zegt dat het hier om een technisch ontwerp van decreet gaat. Bij decreet van 30 april 2004 werd een Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg opgericht als een extern verzelfstandigd agentschap. Dat agentschap komt in de plaats van twee Vlaamse openbare instellingen, namelijk het Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Geel en het Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Rekem. Dat decreet van 30 april 2004 is nog niet in werking getreden.

Gelet op de geografische ligging en, vooral, de eigenheid van die psychiatrische ziekenhuizen, lijkt het aangewezen ze ook in de toekomst als aparte entiteiten te benaderen en ze om te vormen tot afzonderlijke extern verzelfstandigde agentschappen onder de naam Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem. Vooral de eigenheid van deze psychiatrische ziekenhuizen is dus doorslaggevend: het OPZ Geel legt vooral de klemtoon op het nog altijd unieke concept van de psychiatrische gezinsverpleging, terwijl de werking van het OPZ Rekem vooral gericht is op de expertise rond de forensische psychiatrie. Het decreet, waarvan het ontwerp voorligt, beoogt dan ook het decreet van 30 april 2004 zo aan te passen dat het twee aparte entiteiten blijven.

Zoals reeds voorzien in het decreet van 30 april 2004, worden beide entiteiten opgericht als een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap. Ze worden bestuurd door een raad van bestuur die zal bestaan uit maximaal 12 leden, en een grote autonomie zal hebben. Die 12 leden kunnen op hun beurt drie onafhankelijke bestuurders coöpteren en de raad van bestuur is onder andere ook bevoegd voor de aanstelling van het hoofd van het agentschap en van de algemeen directeur. Ook het sluiten van een beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering, is een bevoegdheid van de raad van bestuur.

De agentschappen Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem zijn dan ook de rechtsopvolgers van de Vlaamse openbare instellingen Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Geel en Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Rekem. Dit betekent zeer concreet dat zij de rechten en de plichten van deze instellingen overnemen.

Ingevolge de voorgenomen wijziging van het decreet van 23 februari 1994 over het VIPA, worden ook het eigenaarsonderhoud, de bouw- en de verbouwingswerkzaamheden, de uitrusting en de apparatuur met betrekking tot de ter beschikking van het agentschap gestelde onroerende goederen, niet meer door het VIPA ten laste genomen. Elk agentschap zal die uitgaven zelf moeten dragen voor de ter beschikking gestelde onroerende goederen. Op dat vlak worden de agentschappen geresponsabiliseerd. Met die bijkomende opdracht zal natuurlijk wel rekening worden gehouden bij het begroten van de jaarlijkse dotatie aan de agentschappen.

Als de agentschappen een dotatie voor infrastructuurwerken vragen, zullen ze dezelfde procedure moeten volgen als andere ziekenhuizen, die een subsidieaanvraag bij het VIPA indienen. Ook de agentschappen zullen met andere woorden een masterplan moeten indienen dat via een coördinatiecommissie ter goedkeuring aan de bevoegde minister zal worden voorgelegd. De te volgen procedure zal worden opgenomen in de beheersovereenkomst die elk agentschap met de Vlaamse Regering zal sluiten.

Wat de tenlasteneming van het eigenaarsonderhoud en andere uitgaven met betrekking tot de ter beschikking gestelde onroerende goederen betreft, wordt tevens voorzien in de rechtsopvolging van het VIPA door de beide agentschappen. De agentschappen treden daarbij ieder voor zich in de rechten en de plichten van het VIPA. Dit betekent onder meer dat de vastleggingen en de daaraan verbonden rechten en verplichtingen genomen door het VIPA vóór de datum van inwerkingtreding van dit artikel, worden overgenomen door het respectieve agentschap.

II. Algemene bespreking

Uiteenzetting van mevrouw Mieke Vogels

Mevrouw *Mieke Vogels* is van oordeel dat het hier niet om een louter technisch decreet gaat, integendeel zelfs. Dit ontwerp van decreet beoogt een wijziging van het decreet van 30 april 2004, waaraan de

spreester zelf nog mee heeft geschreven. Met dat decreet wilde men een extern verzelfstandigd agentschap voor geestelijke gezondheidszorg maken dat de huidige twee openbare psychiatrische ziekenhuizen overkoepelt, vanuit de idee van complementariteit. Die idee is op dit moment eigenlijk dominant in de geestelijke gezondheidszorg. Daar wordt immers permanent gepraat over netwerkvorming, onderlinge versterking enzovoort.

Bij de openbare psychiatrische ziekenhuizen is die complementariteit trouwens al voor een deel gerealiseerd. De minister verwees naar de forensische specialiteit van Rekem, maar dat is relatief want ondertussen zijn er in het OPZ Geel een aantal forensische K-bedden, die op hun beurt gelinkt zijn aan Mol. De complementariteit was dus belangrijker dan de eigenheid.

Bij de geestelijke gezondheidszorg in Vlaanderen, en zeker de residentiële geestelijke gezondheidszorg, bestaat er een bijna monopoliesituatie in hoofde van de Broeders van Liefde. Het ware goed geweest als er naast dat privaat initiatief ook een sterke publieke poot zou zijn uitgebouwd, uitgaande van de expertise die bestaat en van unieke ervaringen, zoals die met de psychiatrische gezinszorg in Geel. De bedoeling van de vorige Vlaamse Regering was dan ook de complementariteit van de openbare psychiatrische instellingen te versterken en zelfs nog wat verder te gaan: bijvoorbeeld in het Antwerpse Stuivenbergziekenhuis bestaat een psychiatrische afdeling, die in samenwerking met de psychiatrische ziekenhuizen een verdere netwerkvorming zou kunnen tot stand brengen.

De spreester betreurt het ten eerste dat men de relatieve macht van de openbare psychiatrische sector hier terug onderuit haalt. Op een moment dat men het volop over complementariteit heeft in de psychiatrie, wordt de eigenheid uitgespeeld om Geel en Rekem weer een eigen koers te laten varen.

Ook vanuit het oogpunt van rationalisering kunnen vragen worden gesteld. Er is geen behoefte aan twee raden van bestuur en twee directeurs. Het kan best met één extern verzelfstandigd agentschap, geleid door één raad van bestuur en één algemeen directeur, eventueel met twee adjuncten voor de twee instellingen. Ook daarop komt men nu echter terug, en dat is allesbehalve een besparingsoperatie.

De conclusie is dan ook dat dit ontwerp van decreet zonder meer een stap achteruit en een slechte zaak is.

Uiteenzetting van de heer Felix Strackx

De heer *Felix Strackx* zegt dat hij bij lezing van dit ontwerp vragen had over de noodzaak van een en ander. Wat zijn de redenen om het decreet alweer te wijzen en de twee psychiatrische ziekenhuizen weer apart te gaan verzelfstandigen? De officiële verklaring, verwoord in de memorie van toelichting, is de geografische ligging en de eigen manier van werken van beide voorzieningen. Waarom daarvoor een eigen structuur nodig is, blijft echter onduidelijk. Er zullen ongetwijfeld andere redenen zijn, maar in de officiële stukken zijn die niet te vinden. Mevrouw Vogels heeft mogelijke verklaringen gegeven die misschien correct zijn. De indruk bestaat dat men op deze manier meer benoemingen wil kunnen doen.

Uiteenzetting van mevrouw Vera Jans

Mevrouw *Vera Jans* is het niet eens met de vorige sprekers. De voorzieningen in Rekem en Geel hebben een heel andere manier van werken, ze dragen een eigen historiek mee en hebben een eigen doelgroep in een compleet andere regio. Het is dan ook zeer de vraag of het op enige manier de efficiëntie zou ten goede komen als beide in één agentschap zouden worden ondergebracht. Beide OPZ's verrichten nu bijzonder goed werk. Ze vullen elkaar weliswaar ook voor een stuk aan, maar werken vooral elk op de eigen manier in hun eigen regio. Het is dan ook een goede zaak dat dit ontwerp het voor beide voorzieningen mogelijk maakt om verder te werken op hun eigen, goede, manier.

Reactie van minister Inge Vervotte, met repliek van een lid

Minister *Inge Vervotte* verwijst naar eerdere uitspraken van haar in verband met de psychiatrie, om te staven dat zij netwerking niet alleen genegen is, maar ook daadwerkelijk steunt op het federale niveau in de diverse task force-groepen. Het een staat volgens haar het ander niet in de weg.

Essentieel is hoe de psychiatrische ziekenhuizen momenteel functioneren. De minister is er persoonlijk van overtuigd dat het belangrijk is dat het openbaar karakter bewaard blijft, maar beklemtoont dat er ook een meerwaarde moet zijn. Er moet worden gestreefd naar een zo gemeenschapsgericht mogelijke zorg. Dat betekent onder meer dat er een lokale verankering moet zijn. Wanneer men de openbare psychiatrische ziekenhuizen wil behouden, is het heel belangrijk dat ze worden ingebed in een lokale gemeenschap. Dat impliceert onder meer dat er in de

raad van bestuur ook mensen zitten die deel uitmaken van de lokale gemeenschap en zorgen voor een breed maatschappelijk draagvlak. Bij het OPZ Geel is in het verleden met de gezinsverpleging al duidelijk aangetoond dat dit werkt.

De minister beklemtoont dat zij het ten volle eens kan zijn met het streven naar complementariteit. Misschien had dit in één structuur nog beter kunnen worden gerealiseerd, maar hoe dan ook is dit een beweging die niet meer kan worden gestopt, want de problemen die zich nu voordoen, moeten op een complementaire wijze worden aangepakt. Ook de operationalisering is echter belangrijk en dat kan best via het creëren van een lokaal draagvlak. De raad van bestuur, met leden die de nodige expertise hebben, verankerd in de lokale gemeenschap, zal daarbij een belangrijke taak hebben.

Mevrouw *Mieke Vogels* repliceert dat zij een totaal andere visie heeft. Met een extern verzelfstandigd agentschap wordt de mogelijkheid gecreëerd om een beleid te voeren op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap. Een extern verzelfstandigd Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg dat beide OPZ's overkoepelt, zou een eigen beleid kunnen voeren rond residentiële geestelijke gezondheidszorg. Daar wordt nu echter van afgestapt. De openbare geestelijke gezondheidszorg wordt opnieuw gereduceerd tot de twee OPZ's die nu bestaan en inderdaad een lokale inbedding hebben. Als alles lokaal ingebed moet zijn en ervan wordt uitgegaan dat maar een lokale inbedding mogelijk is met twee afzonderlijke EVA's, dan moet dat ook gebeuren voor bijvoorbeeld de gemeenschapsvoorzieningen in Beernem en Mol.

De argumenten van de minister zijn absoluut niet overtuigend. Men mist hier een kans, want met één EVA zou men in Vlaanderen enig beleid kunnen voeren inzake residentiële geestelijke gezondheidszorg. Nu verkiest men echter Rekem en Geel te behouden en de rest aan de private sector te laten.

De *minister* beklemtoont dat de stroomlijning precies wordt gegarandeerd via de beheersovereenkomsten. Er zal een beheersovereenkomst worden gesloten met beide OPZ's en aan een Vlaams beleid kan via die overeenkomsten vorm worden gegeven. Voor een sterk Vlaams beleid is er niet mordicus één EVA nodig; dat zal vooral kunnen worden gerealiseerd via de onderhandelingen over de beheersovereenkomst.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikelen 1 tot 7

De artikelen 1 tot en met 7 worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.

Artikel 8

Een amendement, ingediend door de heer Tom Dehaene, de dames Vera Jans, Elke Roex, Vera Van der Borgh en Helga Stevens en de heer Bart Caron, strekt ertoe de tekst van artikel 8 te vervangen door:

“Artikel 8

Artikel 11 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 11

De raad van bestuur stelt het hoofd van het agentschap aan, dat belast is met het dagelijks bestuur. Het hoofd van het agentschap wordt bijgestaan door een algemeen directeur, die eveneens door de raad van bestuur wordt aangesteld.

Het hoofd van het agentschap, de algemeen directeur en de hoofdgeneesheer, bedoeld in artikel 13, tweede lid, 1°, van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987, wonen de vergaderingen van de raad van bestuur bij met raadgevende stem.

De raad van bestuur kan de functie van algemeen directeur toewijzen aan de hoofdgeneesheer. In dat geval draagt de functiehouder de titel van medisch directeur.”.

Mevrouw *Vera Jans* merkt op dat in de memorie van toelichting van een hoofdgeneesheer wordt gesproken terwijl in het decreet van een geneesheer sprake was. Met dit amendement wordt dat rechtgezet: in de daar voorgestelde tekst van het tweede lid wordt expliciet vermeld dat de hoofdgeneesheer de vergaderingen van de raad van bestuur bijwoont. Tevens wordt verduidelijkt dat ook de algemeen directeur door de raad van bestuur wordt aangesteld.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.

Het aldus geamendeerd artikel 8 wordt aangenomen met dezelfde stemuitslag.

Artikelen 9 tot 12

De artikelen 9 tot en met 12 worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.

IV. Stemming over het geheel

Het geamendeerd ontwerp van decreet wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

Vera JANS

De voorzitter,

Luc MARTENS

**TEKST AANGENOMEN DOOR DE
COMMISSIE****Artikel 1**

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Het opschrift van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg wordt vervangen door wat volgt:

“Decreet tot oprichting van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem”.

Artikel 3

Aan artikel 2 van hetzelfde decreet wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“7° agentschap: elk van de agentschappen, vermeld in artikel 3.”.

Artikel 4

Artikel 3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 3

Er worden twee publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid opgericht als vermeld in artikel 13 van het kaderdecreet. Die agentschappen dragen als naam Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel respectievelijk Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem.

De Vlaamse Regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein de agentschappen behoren.

De Vlaamse Regering bepaalt de vestigingsplaats van de zetel van elk agentschap.

De bepalingen van het kaderdecreet zijn van toepassing op de agentschappen.”.

Artikel 5

In artikel 6 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2° wordt opgeheven;

2° een tweede lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Voor het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel omvat die taak ook het beheer en de organisatie van psychiatrische gezinsverpleging.”.

Artikel 6

In artikel 7, tweede lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “als bedoeld in artikel 4, §1, van het kaderdecreet” vervangen door de woorden “als vermeld in artikel 4, §3, van het kaderdecreet”.

Artikel 7

In artikel 10, tweede lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “medische raden” vervangen door de woorden “medische raad”.

Artikel 8

Artikel 11 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 11

De raad van bestuur stelt het hoofd van het agentschap aan, dat belast is met het dagelijks bestuur. Het hoofd van het agentschap wordt bijgestaan door een algemeen directeur, die eveneens door de raad van bestuur wordt aangesteld.

Het hoofd van het agentschap, de algemeen directeur en de hoofdgeneesheer, bedoeld in artikel 13, tweede lid, 1°, van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987, wonen de vergaderingen van de raad van bestuur bij met raadgevende stem.

De raad van bestuur kan de functie van algemeen directeur toewijzen aan de hoofdgeneesheer. In dat geval draagt de functiehouder de titel van medisch directeur.”.

Artikel 9

In artikel 16, §2, van hetzelfde decreet worden de woorden “het Vlaams Agentschap voor Geestelijke Gezondheidszorg” vervangen door de woorden “de agentschappen, vermeld in artikel 3,”.

Artikel 10

In hoofdstuk VII van hetzelfde decreet worden een artikel 16bis en een artikel 16ter ingevoegd, die luiden als volgt:

“Artikel 16bis

De Vlaamse Regering stelt aan het agentschap onroerende goederen ter beschikking voor het vervullen van zijn taken. Ze kan nadere regels bepalen met betrekking tot die terbeschikkingstelling.

Het agentschap neemt het eigenaarsonderhoud, de bouw- en verbouwingswerkzaamheden en de kosten voor uitrusting en apparatuur met betrekking tot die goederen ten laste.

Artikel 16ter

Het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem treden in de rechten en plichten van de Vlaamse openbare instelling Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Geel respectievelijk de Vlaamse openbare instelling Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Rekem.

Ze treden tevens in de rechten en de plichten van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden, opgericht bij het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden, voor wat de tenlasteneming van het eigenaarsonderhoud, de bouw- en verbouwingswerkzaamheden en de kosten voor uitrusting en apparatuur van het Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis in Geel respectievelijk het Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis in Rekem betreft.”.

Artikel 11

In titel I van het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid wordt hoofdstuk 4, bestaande uit artikelen 8 tot en met 30, gewijzigd

bij de decreten van 20 december 1996 en 7 juli 1998, opgeheven.

Artikel 12

De Vlaamse Regering stelt voor iedere bepaling van dit decreet de datum van inwerkingtreding vast.
